

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SPLOŠNEGA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 20. novembra 2017*

„Ničnostna tožba – Zastopanje po odvetniku, ki ni tretja oseba – Nedopustnost“

V zadevi T-702/15,

BikeWorld GmbH s sedežem v Sankt Ingbertu (Nemčija), ki jo zastopa J. Jovy, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo L. Flynn, B. Stromsky in T. Maxian Rusch, agenti,

tožena stranka,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU, s katerim se predlaga delna razglasitev ničnosti Sklepa Komisije (EU) 2016/151 z dne 1. oktobra 2014 o državni pomoči SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN), ki jo je Nemčija odobrila za dirkališče Nürburgring (UL 2016, L 34, str. 1),

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi I. Pelikánová, predsednica, V. Valančius in U. Öberg (poročevalec), sodnika,

sodni tajnik: E. Coulon,

sprejema naslednji

Sklep

Dejansko stanje

- 1 Nürburgring je avtomobilsko dirkališče v nemški deželi Porenje - Pfalška, ki je bilo med letoma 2002 in 2012 deležno več ukrepov pomoči, ki so v bistvenem obsegali finančne vložke, posojila, javne garancije, pisma o nameri, podreditev dolga, najemnine pod tržno ravno, plačilo pristojbine za opravljene storitve in plačilo subvencij.
- 2 Ti ukrepi so se nanašali na stroške, povezane z izgradnjo in obratovanjem objektov, neposredno povezanih z avtomobilskim dirkališčem, predvsem tribun, z izgradnjo in obratovanjem objektov, namenjenih spodbujanju turizma (prostočasne dejavnosti, počitniške hišice, predstave, trgovine, gostinske storitve in igre na srečo) ter z organizacijo dirk formule 1.

* Jezik postopka: nemščina.

- 3 Odobrili so jih predvsem dežela Porenje - Pfalška in javni subjekti pod njenim nadzorom, ki so imeli v lasti različne objekte kompleksa Nürburgring, in sicer družbe Nürburgring GmbH (v nadaljevanju: NG), Motorsport Resort Nürburgring GmbH in Congress-und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH.
- 4 Evropska komisija se je 21. marca 2012 odločila začeti formalni postopek preiskave proti Zvezni republiki Nemčiji v zvezi s pomočmi, dodeljenimi Nürburgringu, vključno s posojili družbe NG njenim hčerinskim družbam, med katerimi so bile tožeča stranka, družba BikeWorld GmbH, nekdanja BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH (v nadaljevanju: BWNB), nato BikeWorld Nürburgring GmbH (v nadaljevanju: BWN2), ali njene pravne predhodnice, kot je Bike World Nürburgring GmbH (v nadaljevanju: BWN1).
- 5 Poslovne dejavnosti družbe BWN1 so bile trgovanje z novimi in rabljenimi motornimi kolesi ter spodbujanje motorističnega turizma v regiji Eifel. Družbo BWN1 je v okviru združitve z učinkom od 6. septembra 2005 prevzela družba BWNB. Družba BWNB se je nato preimenovala v BWN2.
- 6 Družba NG je bila zaporedno ali sočasno kapitalsko udeležena v družbah BWNB in BWN1 ter nato v družbi BWN2 in tožeči stranki. Svojim hčerinskim družbam BWN1, BWNB in BWN2 je odobrila posojila (v nadaljevanju: sporna posojila).
- 7 Družba NG je 15. maja 2007 odsvojila svoj 49-odstotni delež v kapitalu družbe BWN2 Norbertu Brücknerju in Jörgu Jovyju. Po navedbah tožeče stranke naj bi bila vrednost terjatev iz spornih posojil v okviru te odsvojitve ocenjena na nič eurov.
- 8 Družba BWN2 je leta 2008 prenehala opravljati gospodarsko dejavnost v Nürburgringu.
- 9 Družba BWNB2 se je nato preimenovala v BikeWorld GmbH in prenesla sedež v Sankt Ingbert (Nemčija).
- 10 Potem ko je Zvezna republika Nemčija dodelila dodatne pomoči, je Komisija s sklepom z dne 7. avgusta 2012 razširila postopek preiskave.
- 11 Komisija je 1. oktobra 2014 sprejela Sklep (EU) 2016/151 o državni pomoči SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN), ki jo je Nemčija odobrila za dirkališče Nürburgring (UL 2016, L 34, str. 1, v nadaljevanju: izpodbijani sklep).
- 12 Komisija je v izpodbijanjem sklepu ugotovila, da so sporna posojila privedla do plačila državnih pomoči, ki so nezakonite in nezdružljive z notranjim trgov ter ki jih je treba vrniti.
- 13 Komisija je v točki 226 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka dolžna vrniti državne pomoči, ki so jih v okviru spornih posojil prejele ona sama pod prejšnjimi poimenovanji ali njene pravne predhodnice.
- 14 Družba NG je z dopisom z dne 5. maja 2015 od tožeče stranke zahtevala vračilo skupnega zneska 4.902.275,29 EUR. S tožbo, vloženo 10. avgusta 2015 pri Landgericht Saarbrücken (deželno sodišče v Saarbrücknu, Nemčija), predlaga, naj se tožeči stranki naloži vračilo zneska 250.000 EUR, ki ga je v obliki posojila prejela 4. aprila 2007 v nasprotju s členoma 108(3) PDEU in 107(1) PDEU. Poleg tega postopka družba NG od nje iz podobnih razlogov zahteva znesek 4.652.200 EUR.

Postopek in predlogi strank

- 15 Tožeča stranka je 3. decembra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo. Zadeva je bila dodeljena osmemu senatu Splošnega sodišča in določen je bil sodnik poročevalec.

- 16 Komisija je 7. aprila 2016 vložila odgovor na tožbo.
- 17 Splošno sodišče je 13. maja 2016 v okviru ukrepa procesnega vodstva pozvalo tožečo stranko, naj pojasni povezavo s svojim zastopnikom J. Jovyjem in naj se izreče o dopustnosti tožbe glede na člen 19, tretji in četrti odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije.
- 18 Tožeča stranka je 30. maja 2016 odgovorila, da je J. Jovy eden od njenih dveh družbenikov in da ima v lasti 10 % njenega kapitala, da pa kljub temu nima nobene vloge pri njenem upravnem in finančnem poslovanju.
- 19 Tožeča stranka je 19. julija 2016 vložila repliko, v kateri je Splošno sodišče obvestila o tem, da se je nad njo začel postopek likvidacije, in – potem ko je ponovila tožbene predloge glede odložitve izvršitve izpodbijanega sklepa – predlagala prekinitev postopka v obravnavani zadevi za devet mesecev.
- 20 Komisija je 22. julija 2016 vložila stališča glede predloga za prekinitev in predlagala, naj se postopek ne prekine.
- 21 Predsednik osmega senata Splošnega sodišča je s sklepom z dne 29. julija 2016 zavrnil predlog za prekinitev postopka.
- 22 Komisija je 2. septembra 2016 vložila dupliko.
- 23 Komisija je 16. septembra 2016 sporočila, da ne želi ustno podati navedb na obravnavi. Tožeča stranka v določenem roku ni vložila predloga na podlagi člena 106 Poslovnika Splošnega sodišča za ustno podajo navedb na obravnavi.
- 24 S sklepom predsednika Splošnega sodišča z dne 12. oktobra 2016 je bila ta zadeva dodeljena novemu sodniku poročevalcu, ki zaseda v prvem senatu.
- 25 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen v delu, v katerem se nanaša nanjo;
 - odloži izvršitev izpodbijanega sklepa v zvezi z njo, dokler Splošno sodišče ne odloči o tej tožbi.
- 26 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- primarno, tožbo zavrže kot nedopustno;
 - podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 27 V skladu s členom 129 Poslovnika lahko Splošno sodišče po uradni dolžnosti po opredelitvi glavnih strank kadar koli z obrazloženim sklepom odloči, ali morda niso izpolnjene absolutne procesne predpostavke v zvezi z javnim redom, med katere spadajo pogoji dopustnosti tožbe (glej sklep z dne 27. marca 2017, Frank/Komisija, T-603/15, neobjavljen, EU:T:2017:228, točka 48 in navedena sodna praksa).

- 28 Splošno sodišče v tej zadevi ugotavlja, da je zadeva dovolj razjasnjena na podlagi dokumentacije v spisu in pojasnil, ki so jih stranke podale med pisnim postopkom, zato bo odločilo brez nadaljevanja postopka.
- 29 Komisija se je v odgovoru na tožbo in dupliki, ne da bi formalno uveljavljala ugovor nedopustnosti, sklicevala na nedopustnost obravnavane tožbe in pri tem v bistvu na to, da tožba ne izpolnjuje zahtev iz členov 19 in 21 Statuta Sodišča Evropske unije, ker je odvetnik, ki zastopa tožečo stranko, J. Jovy, eden od njenih dveh družbenikov in zato od nje ni neodvisen.
- 30 Tožeča stranka se je lahko glede te nedopustnosti izrekla v odgovoru na ukrep procesnega vodstva Splošnega sodišča (glej točko 17 zgoraj) in v repliki. V zvezi s tem je v bistvu navedla, da je bil njen zastopnik ob vložitvi tožbe z njo povezan samo prek 10-odstotne udeležbe v njenem kapitalu, da pa ni imel nobene vloge pri njenem upravnem in finančnem poslovanju ter jo je zastopal le kot odvetnik, in ne kot družbenik.
- 31 V skladu z ustaljeno sodno prakso iz člena 19, tretji in četrti odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in člena 21, prvi odstavek, navedenega statuta, ki se za Splošno sodišče uporablja na podlagi člena 53, prvi odstavek, istega statuta, ter zlasti iz uporabe izraza „zastopati“ iz člena 19, tretji odstavek, navedenega statuta izhaja, da pri vložitvi tožbe pri Splošnem sodišču stranke, ki niso države članice, institucije Evropske unije, države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA, ne smejo nastopati same, ampak jih mora zastopati tretja oseba, ki mora biti vpisana v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali državi, ki je podpisnica Sporazuma o EGP (glej sklepa z dne 5. decembra 1996, Lopes/Sodišče, C-174/96 P, EU:C:1996:473, točka 11 in navedena sodna praksa, ter z dne 16. septembra 2015, Calestep/ECHA, T-89/13, EU:T:2015:711, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 32 Navedena zahteva po zastopanju po tretji osebi je v skladu z naravo vloge, ki jo ima odvetnik v pravnem redu Unije in na kateri temelji člen 19 Statuta Sodišča Evropske unije in ki je vloga sodelavca pravosodja, ki je poklican, da popolnoma neodvisno in v višjem interesu pravosodja nudi stranki potrebno pravno pomoč (glej sklepa z dne 5. septembra 2013, ClientEarth/Svet, C-573/11 P, neobjavljen, EU:C:2013:564, točka 11 in navedena sodna praksa, ter z dne 16. septembra 2015, Calestep/ECHA, T-89/13, EU:T:2015:711, točka 29 in navedena sodna praksa). V zvezi s tem se v okviru sporov pred sodišči Unije uporablja objektivno, nujno neodvisno od nacionalnih pravnih redov (glej sklepa z dne 19. novembra 2009, EREF/Komisija, T-40/08, neobjavljen, EU:T:2009:455, točka 27 in navedena sodna praksa, ter z dne 18. maja 2015, Izsák in Dabis/Komisija, T-529/13, neobjavljen, EU:T:2015:325, točka 17 in navedena sodna praksa).
- 33 Po mnenju Sodišča je bistvo te zahteve po zastopanju po tretji osebi na eni strani v tem, da se prepreči, da bi zasebni subjekti sami, brez posrednika, opravljali procesna dejanja, na drugi strani pa v tem, da se zagotovi, da pravne osebe zastopa zastopnik, ki je dovolj ločen od pravne osebe, ki jo zastopa (sklepa z dne 5. septembra 2013, ClientEarth/Svet, C-573/11 P, neobjavljen, EU:C:2013:564, točka 14, in z dne 4. decembra 2014, ADR Center/Komisija, C-259/14 P, neobjavljen, EU:C:2014:2417, točka 25; glej tudi sklep z dne 6. aprila 2017, PITEE/Komisija, C-464/16 P, neobjavljen, EU:C:2017:291, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 34 Ko je Sodišče za opredelitev osebnega področja uporabe varstva zaupnosti komunikacije med odvetniki in njihovimi strankami uzakonilo merilo pravne pomoči, zagotovljene „v popolni neodvisnosti“ (sodba z dne 18. maja 1982, AM & S Europe/Komisija, 155/79, EU:C:1982:157, točka 24), je to pomoč opredelilo kot pomoč, ki jo zagotovi odvetnik, ki je strukturno, hierarhično in funkcionalno tretja oseba glede na osebo, ki je deležna te pomoči (sodba z dne 17. septembra 2007, Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals/Komisija, T-125/03 in T-253/03, EU:T:2007:287, točka 168), kar je opredelitev, ki je prav tako upoštevana v okviru zastopanja pred sodišči Unije (glej v tem smislu sklep z dne 9. novembra 2011, Glaxo Group/UUNT – Farmodiética (ADVANCE), T-243/11, neobjavljen, EU:T:2011:649, točka 16). Poleg tega je bilo razsojeno, da odvetnik stranke v smislu člena 19, tretji

odstavka, Statuta Sodišča Evropske unije ali nepriviligirana stranka ne bi smel biti osebno povezan s sporno zadevo ali biti v takem odnosu odvisnosti s svojo stranko, da bi zanj obstajalo tveganje, da ne more opravljati svoje temeljne vloge sodelavca pravosodja na najustreznejši način (glej v tem smislu sklep z dne 30. oktobra 2008, Ortega Serrano/Komisija, F-48/08, EU:F:2008:131, neobjavljen, točka 35). Splošno sodišče je zlasti menilo, da ekonomski ali strukturni odnosi zastopnika z njegovo stranko ne bi smeli pripeljati do mešanja interesov stranke in osebnih interesov njenega zastopnika (sklep z dne 6. septembra 2011, ClientEarth/Svet, T-452/10, neobjavljen, EU:T:2011:420, točka 20).

- 35 Zahteve, naložene nepriviligiranim strankam s pravom Unije, da jih mora pred Splošnim sodiščem zastopati neodvisna tretja oseba, tako ni mogoče šteti za zahtevo, katere edini namen je izključitev zastopanja po zaposlenih mandanta ali po osebah, ki so od njega ekonomsko odvisne (glej v tem smislu sklep z dne 5. septembra 2013, ClientEarth/Svet, C-573/11 P, neobjavljen, EU:C:2013:564, točka 13). Gre za splošnejšo zahtevo, katere spoštovanje je treba preučiti v vsakem posameznem primeru.
- 36 V obravnavani zadevi je treba preučiti, ali so povezave J. Jovyja s tožečo stranko in obravnavano zadevo združljive z zahtevami, ki veljajo za zastopanje nepriviligiranih strank pred sodišči Unije.
- 37 Ni sporno, da je J. Jovy v družbi NG pridobil 10-odstotno udeležbo v kapitalu in da je od tedaj eden od zgolj dveh družbenikov te družbe. Poleg tega je iz točke 10 tožbe razvidno, da so bile v transakciji, s katero sta se J. Jovy in drugi družbenik tožeče stranke udeležila v kapital tožeče stranke, „[terjatve iz spornih] posojil ovrednotene z nič in, ker niso bile uporabljene v drug namen, odstopljene enemu od novih družbenikov“, navedeni družbenik pa je izjavil, da „[jih] je pripravljen ponovno odstopiti komur koli“.
- 38 Zaradi osebnih povezav odvetnika tožeče stranke, ki jih je ta tako imel ob vložitvi tožbe s tožečo stranke in z obravnavano zadevo, je obstajalo tveganje, da ne bo mogel opravljati svoje temeljne vloge sodelavca pravosodja na najustreznejši način.
- 39 Tožeča stranka in njen odvetnik v odgovoru na ugovor nedopustnosti, ki ga je uveljavljala Komisija, ali na ukrep procesnega vodstva Splošnega sodišča nista predložila ničesar, kar bi v okoliščinah obravnavane zadeve omogočalo izključitev obstoja takega tveganja.
- 40 Iz točk 8 in 12 tožbe pa je razvidno, da se je v obravnavani zadevi navedeno tveganje uresničilo, ker je J. Jovy pomešal svoj položaj in osebne interese kot vlagatelj in družbenik tožeče stranke s položajem in interesi svoje stranke. Kot ugovor proti zahtevku za vračilo državnih pomoči, ki naj bi jih tožeča stranka nezakonito prejela s spornimi posojili, je namreč na eni strani navedel, da „[niso] [s]edanji družbeniki tožeče stranke [...] niti najmanj povezani z družbeniki ali imetniki poslovnih deležev v času dodelitve posojil“. Na drugi strani je trdil, da se pri tem, ko je družba NG prodala svojo udeležbo v kapitalu tožeče stranke, ni treba spraševati ne o zakonitosti odobritve navedenih posojil ne o spoštovanju pravil s področja državnih pomoči, ker „je v prodajni pogodbi z družbo NG slednja [kupcem] še zagotovila, da „ni prejela javnih subvencij“. Tako navajani ugovori so bili za J. Jovyja in drugega družbenika kot kupca deležev, ki jih je družba NG imela v tožeči stranki, popolnoma osebnega značaja in se niso nanašali na tožečo stranko, katere deleži so bili preneseni.
- 41 Tako je treba ugotoviti, da so ob vložitvi tožbe obstajale osebne povezave J. Jovyja s tožečo stranko in obravnavano zadevo, ki pomenijo, da ni bil dovolj ločen od tožeče stranke v smislu sodne prakse iz točke 33 zgoraj, da bi jo lahko popolnoma neodvisno zastopal.
- 42 Iz navedenega izhaja, da ker je tožbo, s katero se je začel postopek, podpisal J. Jovy kot odvetnik tožeče stranke, ta tožba ni bila vložena v skladu s členom 19, tretji in četrti odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 51(1) Poslovnika.
- 43 Tožbo je treba zato zavreči kot nedopustno.

Stroški

- 44 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat)

sklenilo:

- 1. Tožba se zavrže kot nedopustna.**
- 2. Družbi BikeWorld GmbH se naloži plačilo stroškov.**

V Luxembourggu, 20. novembra 2017.

Sodni tajnik
E. Coulon

Predsednica
I. Pelikánová